

Härkätien sosiaali- ja terveystalvelut

OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET

ALLE 65-VUOTIAIDEN OSALTA

1.4.2022

YLEISTÄ

Omaishoidon tuki perustuu omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005), ja siihen tehtyihin muutoksiin (950/2006, 318/2011, 511/2016). Omaishoito on hoidettavan henkilön sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä kunnan on huolehdittava tätä tarkoitusta varten varaamiensa määrärahojen rajoissa. Omaishoidon tuki perustuu kunnan hoidettavalle henkilölle tekemään päätökseen, jonka pohjalta tehdään omaishoitajan ja kunnan välinen toimeksiantosopimus omaishoidosta hoito- ja palvelusuunnitelma. Tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaista omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja hoidon jatkuvuus, sekä tukea omaishoitajan työtä.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet päättää kunta säännösten ja talousarvioon varatun määrärahan sallimissa rajoissa. Omaishoidon tukeen ei ole subjektiivista oikeutta, eikä oikeutta muodostu siitä, että hakijalle on aikaisemmin myönnetty omaishoidon tuki. Tuki kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville henkilöille. Omaishoidon tuki ei ole toimeentuloturvaetus, vaan se on korvaus omaishoitajan antamasta hoidosta ja huolenpidosta. Omaishoito on aina päivittäisenä henkilökohtaisena hoitona ja huolenpitona annettavaa apua, ei ainoastaan avustamista kodin ulkopuolisessa asiointissa ja taloustöissä. Hoidon tulee olla sitovampaa ja vaativampaa kuin perheenjäsenten normaali keskinäinen huolenpito. Omaishoidettavan henkilön on asuttava Liedon kunnassa.

Lakiin omaishoidon tuesta sisältyvät omaishoitoa koskevat määritelmät:

- Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla;
- Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen;
- Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantoa omaishoidon järjestämisestä;
- Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

TUEN MYÖNTÄMISEDELLYTYKSET

Lain mukaan kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla;
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;
- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää;
- 5) hoidettavan koti on terveydellisistä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva;
ja
- 6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhteistyössä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa. Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan suunnitelma omaishoidon toteuttamisesta, siihen liittyvistä palveluista ja omaishoitajan antamasta toimintakykyä ylläpitävästä hoidosta.

OMAISHOIDONTUEN HAKEMINEN

Omaishoidon tukea haetaan hakemuksella. Hakemuslomakkeita saa Liedon kunnan internet sivuilta ja palveluohjaajalta, puhelinnumero 050- 571 6962. Hakemuksen liitteenä on oltava ajantasainen lääkärinlausunto ja/tai kuntoutussuunnitelma, tai muu mahdollinen selvitys toimintakyvystä. Hakemus liitteineen palautetaan palveluohjaajalle.

Osoite:

Liedon Kunta

Sosiaali- ja terveystalot/ omaishoito alle 65- vuotiaat

PL 24

21421 Lieto

Palvelutarpeen arvioimiseksi sovitaan kotikäyntiaika. Hakemuksesta tehdään valituskelppoinen viranhaltijapäätös.

HOITOISUUDEN ARVIOINTI

Omaishoidon tukea arvioitaessa otetaan huomioon hoidettavan ja hoitajan kokonaistilanne. Kokonaisarvioinnissa huomioidaan asuinolosuhteet, sosiaalinen ympäristö, hoidettavan fyysinen ja psyykinen kunto, sekä hoitajan valmiudet omaishoitajan tehtävään. Ratkaisevaa on hoidon sitovuus, avuntarve ja vaatavuus, sekä muiden palvelujen käyttö. Mikäli perushoidon kokonaisvastuu on kunnan kotihoidolla, tai yksityisellä palveluntuottajalla, ei kyseessä ole omaishoitotilanne. Omaishoito on aina päivittäisenä ja toistuvana henkilökohtaisena hoitona ja huolenpitona annettavaa apua.

Henkilökohtaiseen hoitoon sisältyy henkilökohtainen hygienia, pukeutuminen, ruokailussa avustaminen, liikkuminen, ulkoilu, hoidolliset toimenpiteet, avustaminen wc-käynneillä, lääkehoito, valvonta/turvallisuus, ohjaus, avustaminen. Valvonnassa ja ohjauksessa voidaan käyttää apuna teknisiä apuvälineitä. Henkilökohtaisia päivittäisiä toimintoja eivät ole kodinhoitoapu, kuten siivoaminen, ruoan laittaminen, pyykinpesu tai kodin ulkopuolisten asioiden hoitaminen.

Lasten ja nuorten omaishoidon tukeen ovat oikeutettuja vammaiset ja sairaat, joiden hoito terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen verrattuna on erittäin vaativaa ja sitovaa. Vanhemmuuteen jo lähtökohtaisesti sisältyvä lapsen ja nuoren hoidosta, huolenpidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja harrastamismahdollisuuksista vastaaminen, ei ole peruste omaishoidon tuen myöntämiselle.

Nuorten kohdalla avuntarve pelkästään kodinhoidollisissa tehtävissä, läksyissä auttamisessa ja asioinneissa ei oikeuta omaishoidon tukeen. Arviointi tehdään aina yksilöllisesti ja kokonaisvaikutusten näkökulmasta, ei yksittäisten kriteerien perusteella. Omaishoidon tukea vähentää kotiin annettuja tai kodin ulkopuolisten palveluiden käyttö. Alle 12 – vuotiaiden kohdalla arvioinnin tukena voidaan hyödyntää arviointilomaketta arjen toimintojen osalta, jota täytetään yhdessä hoitajan ja hoidettavan kanssa. Arvio on viitteellinen, ja se on yksi osa kokonaisuuden arvioinnissa.

Omaishoidon tukea ei myönnetä lyhytaikaiseen, tilapäiseen hoitotarpeeseen. Tästä on poikkeuksena raskaan siirtymävaiheen hoito, esimerkkinä kotona toteutettava saattohoito, tai kuntoutuminen.

Mikäli kriteerit omaishoidon tuen myöntämiselle eivät täyty, turvataan omaisen ja hoidettavan hyvinvointia tarjoamalla tarpeenmukaisesti muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Hoitotilanteen tarkistus pyritään tekemään kerran vuodessa, ja tarvittaessa hoitotilanteen muuttuessa. Tällöin seurataan ja arvioidaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Omaishoidettavan on ilmoitettava omaishoidettavan ja omaishoitajan terveydentilassa tapahtuvista muutoksista päätöksen tehneelle viranhaltijalle.

OMAISHOITAJAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Hoitajan tulee olla täysi-ikäinen, hoidettavan hyväksymä omainen tai muu läheinen henkilö. Omaishoidon tukea voidaan myöntää vain, jos hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia.

Omaishoitajalla on oltava riittävät henkiset ja fyysiset voimavarat kyetäkseen kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta, sekä takaamaan hänelle asianmukaisen ja turvallisen hoidon. Hoito-olosuhteiden tulee olla hoidon toteuttamiseen tarkoituksenmukaiset.

Omaishoitajalta edellytetään terveytensä, hoitotaitojensa, soveltuvuutensa, voimavarojensa ja elämäntilanteensa ja elämäntapojensa puolesta sopivuutta tehtävään. Jos omaishoitajan terveydentila tai hoitajan ikä ja toimintakyky rajoittavat hänen toimimistaan omaishoitajana, voidaan omaishoidon tuki olla myöntämättä tai irtisanoa / purkaa. Tarvittaessa ennen päätöksen tekemistä, voidaan pyytää hyväksyttävä lääkärinlausunto omaishoitajan terveydentilasta, sekä kyvystä toimia omaishoitajana. Omaishoidon tuen päätöstä tehtäessä arvioidaan kokonaisvaltaisesti, selviytyykö hoitaja omaishoitoon sisältyvistä tehtävistä.

Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on todettu päivittäiseen päätöksentekokykyyn vaikuttava muistisairaus, mielenterveyden ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä, tai hoitajan toimintakyky ja muu terveydellinen tila, perhetilanne tai elämäntilanne selvästi rajoittavat häntä toimimasta omaishoitajana.

Omaishoitajan tulee asua samassa taloudessa tai niin lähellä hoidettavaa, että päivittäinen avunanto on mahdollista.

OIKEUS VAPAASEEN JA VAPAAN JÄRJESTÄMINEN

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksiin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin vähintään 15 päivänä kuukaudessa. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystalouksia, taikka saaden kuntoutusta (esimerkiksi päivätoimintaa) tai opetusta. Mikäli keskeytys omaishoidossa on kestänyt yli 14 vrk/ kk (esimerkiksi omaishoidettavan sairaalajakso), kyseinen kuukausi ei kerrytä lakisääteisiä vapaita. Omaishoidettavan hoitajan vapaan aikainen hoito järjestetään kunnan osoittamassa hoitopaikassa.

Omaishoitajan vapaat on pidettävä kuluvan kalenterivuoden aikana. Mikäli kunnasta johtuvasta syystä, kaikkia kertyneitä vapaita ei ole mahdollisuutta käyttää vuoden loppuun mennessä, on ne pidettävä viimeistään seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Ympäri vuorokautinen lyhytaikainen hoito omaishoitajan vapaan järjestelyinä

Lyhytaikainen hoito voi olla joko omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestettävää hoitoa tai muuta lyhytaikaishoitoa. Ympäri vuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella omaishoitajan vapaavuorokaudeksi lasketaan yön yli ulottuva hoitajakso. Esimerkiksi hoidon alkaminen perjantaina kello 16 ja päättyminen sunnuntaina kello 16 merkitsee kahta vapaavuorokautta. Ympäri vuorokautisesta hoidosta, joka perustuu omaishoitajan vapaapäiväoikeuteen, peritään asiakasmaksulain mukaisena asiakasmaksuna 11.60 €/vrk.

Vapaata voidaan pitää useammassa alle vuorokauden jaksossa (yhteensä 72h/kk). Tällöin peritään vuorokausimaksu (11,60€) ensimmäisen vapaan alkaessa. Kuukauden aikana kertyneistä vapaista laskutetaan 11.60€ / kertynyt 24h. Omaishoitajan vapaapäiväoikeuden ylittäviltä hoitopäiviltä peritään normaali asiakasmaksulain mukainen lyhytaikaishoidon maksu.

Omaishoitajan sijainen

Omaishoitajan sijainen on täysi-ikäinen henkilö, jonka lakisääteiseen vapaaseen oikeutettu omaishoitaja on valinnut sijaisekseen vapaapäiviensä ajaksi. Omaishoitajan sijaisen kanssa toimitaan samoin edellytyksin kuin omaishoitajan kanssa. Kunta tekee hänen kanssaan toimeksiantosopimuksen, jossa määritellään maksettava palkkio ja muut velvoitteet. Hoidettavalta perittävä asiakasmaksu on 11,60€/vrk.

Omaishoitajan sijaiselle maksetaan hoitopalkkiota seuraavasti (2022);

Yli 12 tuntia kestävä hoito: 97,10 euroa / vrk

12 tuntia, tai alle 12 tuntia: 64,74 euroa

Omaishoitajan sijaiselle maksetaan kulukorvausta, mikäli hoito toteutuu sijaisen kotona.

Kulukorvausta maksetaan seuraavasti;

Yli 12 tuntia kestävä hoito: 25,86 euroa / vrk

12 tuntia, tai alle 12 tuntia: 12,93 euroa

Omaishoitajan sijaiselle maksetaan kilometrikorvausta hänen matkastaan hoidettavan kotiin, ja takaisin sijaistuksen ajaksi. Kilometrikorvaus 0,25€/km.

ALLE 65- VUOTIAIDEN OMAISHOIDON PALKKIOLUOKAT JA MYÖNTÄMISPERUSTEET

Palkkioluokka A (alempi palkkioluokka) 423,61 euroa / kk

Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa, huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa jatkuvasti päivittäin. Hoito on vaativaa ja sitovaa. Hoitotarpeen arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja suoriutumiseen päivittäisissä henkilökohtaisissa toimissa. Ilman omaishoitajan panosta hoidettava tarvitsisi runsaasti muita palveluita.

Alle 18-vuotiailla omaishoidon tuki kohdennetaan ensisijaisesti vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten hoitoon. Tässä tukiluokassa hoidettava on vammaisen tai pitkäaikaissairas lapsi, jonka erityistarpeet hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioon ottaen edellyttävät vanhemmilta tavanomaisen vanhemmuuden ylittävää erityistä valvontaa ja huolenpitoa, tai toistuvaa apua ja henkilökohtaista hoivaa. Esim. lääkityksen ja ruokavalion noudattamisessa ja ruokailun valvonnassa (vaikeahoitoinen diabetes, gastrostooman käyttö), vaihtoehtoisen ja korvaavien kommunikaatiomuotojen käyttämisessä, sairauskohtausten hoidossa tai muussa sairauden hoidossa sekä terapioihin liittyvissä kotona suoritettavissa tehtävissä. Alle 3 – vuotiaalle myönnetään omaishoidon tukea vain erityisistä syistä. Pienten lasten hoidollisuutta verrataan vastaavan ikäisen lapsen normaalisti vaatimaan hoitoon.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- päivittäisten toimintojen lisäksi liikuntakykyyn, kommunikaatioon sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen.
- hoidettava tarvitsee ikäistään enemmän apua, valvontaa, hoitoa ja toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa ja lääkityksestä huolehtimisessa. Hoidettava voi olla yksin lyhyen ajan
- hoidettava ei kykene liikkumaan itsenäisesti kodin ulkopuolella

Omaishoitajan toiveesta osa omaishoidon palkkiosta voidaan korvata siivouspalvelun palveluseteleillä. Palkkion määrä vähenee tällöin palvelusetelin arvon määrällä. Sopimus laaditaan vähintään vuoden ajaksi.

Palkkioluokka B (korotettu palkkioluokka) 847,22 euroa / kk

Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa, huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa ympärivuorokautisesti. Hoito on erityisen vaativaa ja sitovaa. Ympärivuorokautinen avuntarve on jatkuvaa eikä satunnaista.

Ilman omaishoitajan panosta hoidettava tarvitsisi runsaasti muita palveluita kaikkina vuorokauden aikoina tai ympärivuorokautista hoitoa laitos-/palveluasumisessa.

Alle 18-vuotiailla omaishoidon tuki kohdennetaan ensisijaisesti vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten hoitoon. Tähän tukiluokkaan kuuluvat lapset, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa jatkuvasti päivittäin. Hoidettava on vammaisen tai pitkäaikaissairas lapsi, jonka erityistarpeet hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioon ottaen edellyttävät vanhemmilta tavanomaisen vanhemmuuden ylittävää erityistä valvontaa ja huolenpitoa, tai jatkuvaa apua ja ympärivuorokautista henkilökohtaista hoivaa. Alle 3 – vuotiaille myönnetään omaishoidon tukea vain erityisistä syistä. Pienten lasten hoidollisuutta verrataan vastaavan ikäisen lapsen normaalisti vaatimaan hoitoon.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- hoidettava tarvitsee paljon hoitoa, huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa ympärivuorokautisesti

- hoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa myös yöaikaan
- hoidettava ei voi olla yksin
- hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa ja lääkityksestä huolehtimisessa
- päivittäisten toimintojen lisäksi liikuntakykyyn, kommunikaatioon sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen.
- Mikäli hoidettavalla on runsaasti hoito- ja avopalveluita, hoitopalkkio maksetaan alemman palkkioluokan mukaisesti. Alentamiseen vaikuttavat palvelut on kirjattu kohtaan Hoitopalkkion alentamisperusteet s. 10

Mikäli hoidettava käy säännöllisesti tilapäishoidossa kaksi viikkoa kuukaudessa kerrallaan, omaishoidon tuki maksetaan alemman palkkioluokan mukaisesti. Mikäli hoidettavalla on henkilökohtaista apua yli 40 tuntia viikossa, maksetaan palkkio alemman palkkioluokan mukaisesti.

Omaishoitajan toiveesta osa omaishoidon palkkiosta voidaan korvata siivouspalvelun palvelusetelillä. Palkkion määrä vähenee tällöin palvelusetelin / -setelien arvon määrällä. Sopimus laaditaan vähintään vuoden ajaksi.

Omaishoitaja ei tässä palkkioluokassa voi pääsääntöisesti olla työssä, tai opiskella kodin ulkopuolella.

Palkkioluokka C (siirtymävaiheen hoitopalkkio) 1412,06 euroa / kk

Siirtymävaiheen hoitopalkkio on tarkoitettu hoidollisesti raskaalle ajalle edellyttäen, että omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai täysiaikaista opiskelua. Kysymys on aina lyhytaikaisesta hoidosta ja huolenpidosta, joka säädösten mukaan on kestoltaan enintään kuusi kuukautta. Tuki mahdollistaa omaishoitajan töistä poisjäämisen raskaan hoitojakson ajaksi. Omaishoitajan jäädessä pois töistä, tulee hänen toimittaa työnantajan todistus asiasta.

Siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitoa, tai toipumista vakavasta onnettomuudesta. Edellytyksenä hoitopalkkion maksamiselle on, ettei hoitajalla ole kyseisellä ajalla merkittäviä tuloja eikä oikeutta sairausvakuutuslain 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan tai vuorotteluvapaalain 13§:n mukaisen vuorottelukorvaukseen. Kun kyseessä on saattohoitotilanne, tulee siitä olla lääkärin tekemä saattohoitopäätös, tai muu lääkärinlausunto sairauden loppuvaiheen hoitosuunnitelmasta. Päätös omaishoidosta tehdään enintään puoleksi vuodeksi.

Hoitopalkkion alentamisperusteet

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä Laki omaishoidosta 5 §:n ja 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä. Tai siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

Alentamisperusteita sovelletaan tapauskohtaisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon myös hoidettavan hoidon kuormittavuus ja sitovuus. Vain yhtä alentamisperustetta voidaan soveltaa kerrallaan.

Alentamisperuste palkkioluokasta B	Palkkiota alennetaan
Hoidettava on keskimäärin kahdeksan (8) tuntia tai pidempään arkipäivässä muun kuin omaishoitajan vastuulla	25%
Hoidettavalle myönnetään säännöllistä kotihoitoa 10 tuntia/viikko	25%
Hoidettava on säännöllisesti vähintään seitsemän (7) kalenteripäivää kuukaudessa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella, tai asumisvalmennuksessa tai asumisharjoittelussa.	25%
Hoidettavalle on myönnetty henkilökohtaista apua yli 40 tuntia viikossa	50%
Hoidettava on säännöllisesti vähintään 14 kalenteripäivää kuukaudessa ympärivuorokautisessa lyhytaikaisessa hoidossa kodin ulkopuolella tai asumisvalmennuksessa tai asumisharjoittelussa (sisältää omaishoidon vapaat).	50%

PÄÄTÖS OMAISHOIDONTUESTA

Omaishoidon tukena myönnetään hoitopalkkio, ja sen lisäksi yksilöllisesti harkinnan mukaan, ja asiakkaan kanssa sopien, muita omaishoitoa tukevia palveluita. Omaishoitajaa tukevat palvelut ovat asiakkaalle maksullisia, lukuun ottamatta raskaan siirtymävaiheen hoitoa.

Päätös omaishoidontuesta tehdään hakukuukauden alusta. Omaishoidontuki myönnetään toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voi olla määräaikainen esim. toipuminen sairaudesta tai leikkauksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain hoitopalkkion vähimmäismäärän ja hoitopalkkioihin tehtävän korotuksen.

Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta ja lakisääteisten vapaiden järjestämisestä laaditaan hoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on aina hoito- ja palvelusuunnitelma. Tuen maksamisen edellytyksenä on allekirjoitettu sopimus liitteineen. Sopimusta tarkistetaan tarvittaessa.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Sopimus on toimeksiantosopimus.

Omaishoitosopimus sisältää tiedot muun muassa seuraavista asioista:

- hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
- hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytymisen ajalta
- hoitajan oikeudesta vapaapäiviin ja niiden järjestämisestä
- määräaikaisen sopimuksen kestosta ja syystä
- sopimuksen irtisanomisesta

Omaishoidon tuen palvelusuunnitelmaan kirjataan:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- tiedot tukiverkostosta ja muiden läheisten ja omaisten osallistuminen hoitoon
- hoidon järjestäminen hoitajan poissaolon aikana

- määräaikaisessa omaishoidon tuesta sovittu määräaika ja korvaava hoito sen jälkeen

Omaishoidon tuki maksetaan omaishoitajalle, ja se on verotettavaa tuloa. Tukea ei makseta takautuvasti, vaan se myönnetään hakukuukauden alusta. Tuki maksetaan takautuvasti kuukausittain kuukauden viimeinen päivä (esimerkiksi tammikuun palkkio maksetaan helmikuun viimeisenä päivänä). Kunta on ottanut tapaturmavakuutuslain mukaisen vakuutuksen hoitajille omaishoitotyössä sattuvien tapaturmien varalta. Tapaturvavakuutus koskee myös omaishoitajan sijaista, sekä kiertävää perhehoitajaa. Alle 68- vuotias omaishoitaja on oikeutettu työeläketurvaan. Eläkettä on aina haettava. Eläkettä koskevissa asioissa voi ottaa yhteyttä suoraan kuntien eläkevakuutusyhtiöön (KEVA).

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden, ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan, tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi. Tarvittaessa omaishoitajan on esitettävä lääkärinlausunto.

Omaishoitaja on velvollinen ilmoittamaan omaishoidon tuesta vastaavalle työntekijälle omaishoidon tuen keskeytymisestä. Jos muutoksen ilmoittaminen on laiminlyöty, ja tämän seurauksena omaishoidon tuen palkkiota on maksettu perusteetta, peritään perusteetta maksettu palkkio takaisin omaishoitajalta.

Mikäli hoito on keskeytynyt yhtäjaksoisesti vähintään kuukauden ajaksi, keskeytyy tuen maksaminen. Muutosten ilmoitusvelvollisuus on omaishoitajalla. Omaishoitajan on ilmoitettava, jos omaishoidettavalla, tai omaishoitajalla on ollut sairaalajakso, tai muu keskeytys omaishoidossa. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito kotona on päättynyt. Mikäli hoito keskeytyy omaishoitajasta johtuvasta syystä yli 7 vrk/kk, hoitopalkkiota ei makseta ylimeneviltä päiviltä.

Mikäli hoidettavan kotikunta muuttuu, omaishoidon tuen maksaminen päättyy muuttopäivään. Omaishoitaja on velvollinen ilmoittamaan muutosta. Perusteetta maksettu palkkio peritään takaisin omaishoitajalta.

Omaishoidon tukea ei makseta, jos hoidettava lapsi tai nuori asuu kouluviikkojen aikana oppilaitoksen asuntolassa. Lomakaudella voidaan omaishoidon tukea maksaa palkkioluokan mukaisesti, mikäli omaishoitaja vastaa hoidosta kotona vähintään kahden kuukauden ajan.

Omaishoitoa ei pääsääntöisesti makseta, mikäli hoidettava (lapsi/nuori) asuu vuoroviikoin vanhempien luona.

Omaishoidontuen hoitoisuus arviointi

Alle 12- vuotiaat

Hoidettava	Nimi:	Hetu:
Perushoito	Ruokailu: – Ikää vastaava/syö itse – Ei aivan ikää vastaava, aseteltu valmiiksi/erityisruokavalio – Ei ikää vastaava/syötettävä/valvottava ruokailu – Erikoisruokinta (esim. letkuruokinta)	
	WC-taito: – Ikää vastaava/vähän apua – Muistettava, osan päivästä vaipat – Valvottava, kokopäiväisesti vaipat, ei tuhri – Paljon apua, katetroitava, koko päivän vaipat, tuhrii	
	Pukeutuminen vaatetus: – Ikää vastaava/pukeutuu itse – Ei ikää vastaava/hieman apua – Ei ikää vastaava/runsaasti apua – Ei ikää vastaava/täysin puettava	
	Peseytyminen: – Ikää vastaava/peseytyy itse – Hieman apua/seurattava/varmistettava – Runsaasti apua, apuvälineitä – Täysin pestävä, apuvälineitä tai useampi henkilö	
	Liikkuminen: – Ikää vastaava/liikkui itse – Liikunnan apuväline/tukea tarvitseva – Pyörätuoli/valvottava/saattaja – Monitoimituoli, erikoispyörätuoli, sänkyhoito	
	Yöllinen hoidon tarve: – Ei yöllistä hoidon tarvetta/nukkuu hyvin – Levoton nukkuja/ajoittain hoitotoimenpiteitä – Vaeltaa öisin ajoittain/hoitotoimenpiteitä usein – Jatkuva yöhoito	
	Päivähoito: – Koko päivähoito (päiväkoti, koulu, avustaja ym.) – Osa päivähoito (päiväkoti, koulu ym.) – Hoitoa 2-3 pv/vk (päiväkoti, työtoiminta ym.) – Kokopäiväinen kotihoito	
Sosiaalinen sopeutuminen ja valvonnan tarve	Valvonnan tarve: – Ikää vastaava, ei erityistä valvontaa – Ei ikä vastaavaa, hieman valvontaa – Ikää vastaava, runsaasti valvontaa – Jatkuva valvonta, itselleen tai muille vahingollinen, esim. ovien oltava aina lukittuna	
	Valvonnan tarve ulkona: – Ikää vastaava, voi olla yksin ulkona – Ei aivan ikää vastaava, voi olla toisten kanssa pihalla tai ikkunasta valvoen – Ulkoilu aikuisen avustamana – Ulkoilu onnistuu vain aikuisen kanssa, erityis pelkotiloja, karkailua ym.	

	<p>Annettujen ohjeiden noudattaminen/ymmärrys:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ikää vastaava – Ikää vastaava, noudattaa osittain – Ikää vastaavaa, muistutettava jatkuvasti, ei aina ymmärrä tai muista annettuja ohjeita – Eikä vastaavaa, ei ymmärrä, eikä reagoi ohjeisiin
	<p>Toisten kanssa toimeen tuleminen/huomion tarve, häiritseminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ikää vastaavaa – Ei aivan ikää vastaava, vaatii aikaa, keskittymisvaikeuksia – Ei ikää vastaavaa, ajoittain vaikeuksia, keskittyy vain avustettuna – Ei tule toisten kanssa toimeen, jatkuva huomiontarve, kontaktikyvytön
	<p>Puheen tuottaminen, viestintä:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ikää vastaavaa – Ei aivan ikää vastaavaa, puheen kehitys hidas – Ei ikää vastaava, huomattava puheentuottamisen vaikeus, alentunut kuulo, näkö heikko, viittomat tai tapahtumakortit apuna – Ei puhu, kuulee/ei lainkaan, viittomia vähän tai ei lainkaan
Fyysinen terveys	<p>Lääkitys:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ei säännöllistä lääkitystä vaativaa sairautta – Ajoittainen lääkityksen tarve (esim. allergia) – Säännöllinen lääkitys – Säännöllinen lääkitys sekä seuranta mahdollisen lisälääkityksen varalta
	<p>Fyysinen terveys/lisävammat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Normaali haitta – Lievä haitta – Vaikea asteinen haitta – Useita vaikea-asteisia toimintakykyyn vaikuttavia haittoja
	<p>Psyykinen terveys:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ikää vastaava – Ahdistusta, arkuutta – Pelkotiloja, vetäytyneitä, lievä poikkeava käyttäytyminen esim. ääntelyt, uhmakas käytös – Vaikea diagnosoitu mielenterveyden sairaus, erityisen poikkeava käytös
Kelan tuki	<p>Vammaisetuus, alin tukiluokka _____ € saakka</p> <p>Vammaisetuus, korotettu _____ €</p> <p>Ylin maksuluokka _____ €</p>
Muuta huomioitavaa	
Pvm	
Allekirjoitus	

Asiaa koskevat säädökset

Laki omaishoidon tuesta (937/2005)

Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (511/2016)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (3.8.1992/734)

Perhehoitajalaki (263/2015)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Omaishoidon tuki, opas kuntien päättäjäille STM:n oppaita 2006. Sosiaali- ja terveysministeriö

Kuntainfo 6/2016: Omaishoitoa koskevaan lainsäädäntöön muutoksia 1.7.2016 alkaen

Kotikuntalaki (11.3.1994/201)

Omaishoitoa tukevia palveluita:

Maksuttomat palvelut

- omaishoitokeskuksen tarjoamat palvelut; ohjaus, neuvonta ja virkistys
- omaishoitajan liikuntakortti Lieto-hallin kuntosaliin
- omaishoitajan terveystarkastukset yli 65 -vuotiaille omaishoitajille sekä muille työterveyshuollon ulkopuolella oleville omaishoitajille, jotka ovat toimineet omaishoitajina yli 2 vuotta
- apuvälinelainaamon palvelut
- seurakunnan vertaistukiryhmät omaishoitajille
- uusien omaishoitajien valmennus

Maksulliset omaishoitoa tukevat palvelut

- kotihoidon tukipalvelut
- lyhytaikaishoito
- omaishoitokeskuksen päivätoiminta (ei kehitysvammaisille henkilöille)
- virkistyspäiviä ja tilaisuuksia yhdessä järjestöjen ja seurakunnan kanssa
- yksityiset kotihoidon ja siivouksen yms. tukipalvelut
- sosiaali- ja terveystuotokset lakisääteisesti

Laki omaishoidon tuesta 2.12.2005/937

1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *omaishoidolla* vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla;
- 2) *omaishoitotosopimuksella* hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;
- 3) *omaishoitajalla* hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitotosopimuksen;
- 4) *omaishoidon tuella* kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista;
- 5) *omalla työllä* omassa tai perheenjäsenen yrityksessä, liikkeessä tai ammatissa taikka maa-, metsä-, koti- tai muussa taloudessa suoritettua työtä ja itsenäistä tieteellistä tai taiteellista työtä sekä päätoimista opiskelua.

3 § Tuen myöntämisedellytykset

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla;
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;
- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää;
- 5) hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva; ja

6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

3 a § (29.6.2016/511)

Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten.

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtäväänsä tukevia sosiaali- ja terveystyöpalveluja.

4 § Omaishoitajalle järjestettävä vapaa

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystyöpalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. (29.6.2016/511)

Kunta ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. Kunta voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. (29.6.2016/511)

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a § (8.4.2011/318)

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 3 §:n 3 kohdassa säädetty edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta; sekä
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitajan työoikeudellisesta asemasta sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturvasta on voimassa, mitä niistä omaishoitajan osalta 10 §:ssä säädetään.

5 § Hoitopalkkio

Palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Hoitopalkkio on vähintään 300 euroa kuukaudessa.

Jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa tai toisen työtä, palkkio on vähintään 600 euroa kuukaudessa edellyttäen, että hoitajalla ei ole tältä ajalta:

- 1) vähäistä suurempia työtuloja;
- 2) oikeutta sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan;
- 3) oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos:

- 1) hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä; taikka
- 2) siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

6 § (3.11.2006/950)

Hoitopalkkion määrän tarkistaminen

Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

7 § Hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelmaan tulee liittää tiedot tämän lain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksista koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Lisäksi suunnitelmaan tulee kirjata ainakin:

- 1) omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö;
- 2) muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö;
- 3) omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö; (29.6.2016/511)
- 4) miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.

8 § Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

Omaishoitosopimuksen tulee sisältää tiedot ainakin:

- 1) hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
- 2) oikeudesta 4 §:n 1 momentin mukaisiin vapaapäiviin;
- 3) mainitun 4 §:n 2 momentin mukaisen vapaan järjestämisestä;
- 4) määräaikaisen sopimuksen kestosta; sekä
- 5) hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä.

Omaishoitosopimus on voimassa toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voidaan tehdä määräaikaisena. Sopimusta voidaan tarvittaessa tarkistaa.

9 § Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Jos omaishoito hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän pykälän säännöksistä omaishoitajan vahingoksi, on mitätön.

10 § Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaiissa (549/2003).

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 71–78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosta. (30.12.2015/1646)

11 § Palvelun järjestäjä

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa se kunta, joka sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 luvun mukaan on velvollinen järjestämään hoidettavalle sosiaalipalveluja.

12 § (30.12.2014/1317)

Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään. Omaishoitosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

13 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tällä lailla kumotaan sosiaalihuoltolain 27 a–27 c § niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen. Jos muussa lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuihin säännöksiin tai niiden nojalla annettuun asetukseen, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Kunnan on huolehdittava siitä, että omaishoitosopimukset ja niiden liitteinä olevat hoito- ja palvelusuunnitelmat saatetaan vastaamaan tämän lain säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2006.

HE 131/2005, StVM 21/2005, EV 134/2005

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

3.11.2006/950:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 136/2006, StVM 21/2006, EV 117/2006

8.4.2011/318:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 331/2010, StVM 55/2010, EV 344/2010

30.12.2014/1317:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

HE 164/2014, StVM 27/2014, EV 195/2014

30.12.2015/1646:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

HE 93/2015, StVM 19/2015, EV 94/2015

29.6.2016/511:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

Lain 3 a §:n säännöstä omaishoitajan valmennuksen järjestämisestä sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2018.

Kunnan on huolehdittava siitä, että ennen lain voimaantuloa tehdyt omaishoitosopimukset ja niiden liitteinä olevat hoito- ja palvelusuunnitelmat tarkistetaan vastaamaan tämän lain säännöksiä viimeistään 1 päivästä huhtikuuta 2017.

HE 85/2016, StVM 9/2016, EV 91/2016